

det indtil videre bliver at bedømme efter de gamle Regler. At jeg ikke staar ene med denne min Mening, kan Enhver overbevise sig om ved at se efter i forhenværende Generalauditor Scheels Personret, Side 502—3, hvor det vil ses, at han ogsaa er af den Formening, at Forordningen af 21de Marts 1800 gjælder paa disse Punkter. Der er det derhos fremhævet, at det endnu i Genhold til denne Lovgivning er en Pligt for ethvert Naadstueskriverkontor at have Blanketter til Lærefkontrakter opv. liggende. Disse Bemærkninger har jeg blot villet gjøre, fordi jeg var bleven opfordret til at fremkomme med de Grunde, hvorpaa jeg har støttet min Paastand; men forresten erkjender jeg, at de staa i en fjern Forbindelse med Lovforslaget. — Hvad jeg med Hensyn til dette og til Endringsforslagene vil gjøre gjældende, er blot den Betragtning: Jeg kan forstaa, at man fra dette Lovforslags Standpunkt kan finde det rigtigt at foreskrive, at der skal afluttes Kontrakt med Enhver, der arbejder i Fabrik eller Værksted, i det Dieblif man mener, at man derved kan komme til Vetryggelse eller Kontrol med, at der ikke sker Misbrug; men naar man ikke vil gaa saa vidt, kan jeg ikke forstaa, at man i dette Lovforslag vil besætte sig med Lærefkontrakter; thi de staa, synes mig, kun i en fjern Forbindelse med Lovforslaget. De allerfleste Personer, som Lovforslaget har for Die, og navnlig de, det mest vil beskytte, er ikke Folk, der indgaa Lærefkontrakter. For den Drengs Vedkommende, der i en Alder af under 14 Aar antages til Fabrikarbejde — og det er jo saadanne Børn, man vil betrygge —, er der ikke Spørgsmaal om at indgaa nogen Lærefkontrakt. Det er jo ikke nogen saadan, der afluttes, naar man antager en Dreng paa 10 Aar til at bære Glasfer fra et Sted til et andet, som en æret Landssthingsmand bemærkede; det er en Kontrakt om Arbejde. De egentlige Bestemmelser om Lærefkontrakten staa i en saa fjern Forbindelse med dette Lovforslag, at der ikke er Grund til at besætte sig med dem. Noget andet er som sagt, om man vil gaa til at foreskrive skriftlig Kontrakt for Enhver, der skal arbejde i en Fabrik eller i et Værksted. Det er en ganske anden Sag, men jeg frygter for, at man ved en saadan Forskrift, naar den da skal udstrækkes til Enhver, der bruges i et Værksted og ikke alene i de større Fabriker, altså meget vil hemme og besvære den daglige Virksomhed. Derved paalægges man nemlig en Mængde Mennesker, der ere temmelig uvante med at omgaaas Pen og Blæk, en Forpligtelse, som vistnok vil falde dem besværlig, og som dog, antager jeg, ikke vil blive opfyldt. Jeg tror, det vil blive et Lovbud, der vil komme til at staa temmelig uirksomt, i det Mindste udenfor de store Fabriker.

Svar: Da Forhandlingerne have været saa længe, skal jeg inddrægte mig til at anbefale Udvalgets § 1 fremfor Lovforslagets. Jeg anser

§ 1 for at være af største Vigtighed, da jeg har den Overbevisning, at det, hvorvidt Loven overhovedet skal faae nogen Betydning, væsentlig vil bero paa, om man træffer den rette Begrænsning med Hensyn til Lovforslagets Bestemmelser. Men nu forekommer det mig, at den Begrænsning, som er sat i Lovforslagets § 1, er sat saa vidt, at Tilfaldet vil faae en aldeles uoverkommelig Opgave, naar alle de Værksteder blive lagte ind under det, som herefter vilde komme ind derunder. Det forekommer mig ogsaa, at de Indvendinger, der ere gjorte mod Udvalgets § 1, ikke have været meget begrundede. De Indsigelser, der ere reiste idag med Hensyn til Begrænsningen til 10 Personer, at man vilde gjøre Uret mod de Værksteder, som kun havde 9 Personer osv., ere allerede imødegaaede, og herved skal jeg altsaa ikke opholde mig videre. Men den ærede Minister mente igaar, at saaledes som Paragrafen er affattet, maa man betragte som Fabriker ethvert saadant Værksted, hvor Arbejdet udføres efter Reglerne for Arbejdets Deling. Saaledes læser jeg ikke Paragrafen; i den nævnes Fabriker og saadanne Værksteder, hvor Fremgangsmaaden og Arbejdsmetoden ere fabrikmæssige, og det forekommer mig, at naar man dertil spier, at der skal være et Antal af over 10 Personer, er Reglen en anden. Jeg tror derfor, at man handler urigtig ved at foretrække Lovforslagets § 1 fremfor Udvalgets. — Jeg kan ikke stemme for Udvalgets Endringsforslag under Nr. 3, dels af de Grunde, der fra forskjellige Sider ere fremførte, saaledes f. Ex. af den ærede sidste Læser, dels fordi jeg slet ikke tror, at der vil komme Noget ud af de paabudne skriftlige Overenskomster, da disse, som det ogsaa af den ærede Ordfører før udtrykkelig er sagt, ofte slet Intet ville indeholde. Jeg har imidlertid ogsaa andre Grunde, hvorfor jeg ikke vil stemme for dette Forslag. Jeg er nemlig overbevist om, at Tilhjeligheden til at antage unge Mennesker i Lære er i Aftagende, den hele Mening i Industrien fører det med sig, der lægges an paa at faae saa meget Arbejde færdigt som muligt og paa i Forveien at kunne beregne Arbejdets Omkostninger, og med dette Formaal for Die er det ikke hensigtsmæssigt at have unge Mennesker i Lære. Derfor ser man ogsaa, at Bankefærdighederne ved at faae unge Mennesker passende anbragte i Lære i de forskjellige Haandværksbedrifter efterhaanden ere stegne. Hvor lille en Ulempe det nu end kan være, at der skal sluttes saadanne skriftlige Overenskomster, er det dog muligt, at den kan bidrage Sit til, at denne Modvillie mod at benytte unge Mennesker, der først skulle lære deres Arbejde, i et Haandværk vil voxe. I denne Henseende tror jeg altsaa, at Bestemmelsen vil kunne gjøre Skade, medens jeg paa den anden Side ikke mener, at den er egnet til at gjøre nogen væsentlig Gavn. Dette er altsaa Grunden, hvorfor jeg vil stemme mod Endringsforslaget under Nr. 3.